

Kort Nieuws

In deze rubriek een overzicht van recente gerechtelijke uitspraken, nieuwe wetgeving die op komst is op het gebied van fiscaliteit en sociale zekerheid, voor zover van belang voor Nederlanders in België.

Akkoord over opheffing bankgeheim in België

In de vorige nieuwsbrief schreef ik dat de Belgische regering het bankgeheim voor alle buitenlanders met een rekening in België zo snel mogelijk wil opheffen. Ruim een maand later is er een akkoord om het bankgeheim nog verder te versoepelen met het oog op het bestrijden van fiscale fraude. Op 2 maart jongstleden hebben de meerderheidspartijen van het huidige demissionaire kabinet overeenstemming bereikt over de opheffing van het bankgeheim als er aanwijzingen zijn van belastingontduiking. Hiervan is onder meer sprake indien iemand in het bezit is van een bankrekening in het buitenland, die niet op de belastingaangifte werd vermeld.

Wanneer kan het bankgeheim worden opgeheven? Belangrijk is dat er 'aanwijzingen van belastingontduiking' moeten zijn. Het bankgeheim kan ook worden opgeheven op basis van 'tekenen en indiciën' dat iemand meer inkomsten heeft dan hij of zij aangeeft. Er hoeft dus geen concrete belastingontduiking te zijn vastgesteld, een vermoeden volstaat. De fiscus mag echter niet op basis van wilde of vage veronderstellingen (ook wel 'vissen' genoemd) het bankgeheim laten opheffen.

Bij de Nationale Bank (NBB) komt er een elektronisch register waarin alle bankrekeningnummers van de inwoners van België netjes worden opgeslagen. Als de fiscus besluit een onderzoek uit te voeren, kan ze om informatie verzoeken bij het NBB. Indien de fiscus vragen gaat stellen over een belastingplichtige aan een bank, moet de fiscus de vragen eerst voorleggen aan de belastingplichtige.

Belangrijk is ook dat het openbaar ministerie een minnelijke schikking kan voorstellen aan een fiscale zondaar. Hij of zij moet in elk geval de verschuldigde belastingen, interest en boetes betalen. De minnelijke schikking is met name ook bedoeld om de rechtbanken te ontlasten.

Wetsontwerp naar aanleiding van arrest Dijkman

Al eerder heb ik in deze nieuwsbrief aandacht besteed aan het arrest Dijkman van het Europese Hof van Justitie. Hierin bepaalde het Hof dat België geen gemeentelijke opcentiemen mocht heffen op buitenlandse roerende inkomsten die niet via een in België gevestigde tussenpersoon zijn betaald. In de nieuwsbrief van november ben ik ingegaan op de circulaire van de Belgische belastingadministratie van 19 oktober 2010, waarin ze haar visie geeft hoe met dit arrest om te gaan. En nu ligt er een wetsontwerp, zodat voortaan ook in de Belgische wet rekening wordt gehouden met dit arrest.

Vrijstelling van exit-heffing bij zetelverplaatsing in België uitgebreid

Niet alleen Nederland kent een belastingheffing over stille reserves bij zetelverplaatsing van een vennootschap (ook wel exit-heffing genoemd). Ook België kent een dergelijke regeling. Er wordt in België bij een zetelverplaatsing alleen geen belastbare liquidatie verondersteld, indien het een zogeheten Europese vennootschap betreft, die haar zetel naar een andere lidstaat van de Europese Unie verplaatst. De belastingheffing blijft daarbij enkel achterwege voor die vermogensbestanddelen die onderdeel uitmaken van een vaste inrichting in België. De Europese Commissie heeft diverse landen, waaronder Nederland en België verzocht, de wetgeving rondom zo'n exit-heffing te versoepelen. België gaat haar wetgeving nu zodanig aanpassen dat –vanaf 1 januari 2011- er geen exit-heffing optreedt, indien een Belgische vennootschap (dus niet beperkt tot een Europese vennootschap), haar zetel verplaatst naar een andere lidstaat van de Europese Unie. De voorwaarde dat de vrijstelling alleen vermogensbestanddelen betreft die deel uitmaken van een vaste inrichting in België blijft echter bestaan. Het is dan ook zeer de vraag of deze versoepeling voldoende zal zijn om de Europese Commissie tevreden te stellen.

Overdracht van pensioenkapitaal van Nederland naar België belast in België

In het verleden gebeurde het veelvuldig: een Nederlander die emigreerde naar België had in een eigen vennootschap (eigen beheer) pensioen opgebouwd. Vervolgens werd na de emigratie het pensioenkapitaal overgedragen van de eigen Nederlandse B.V. naar een Belgische verzekeringsmaatschappij. Het geachte fiscale voordeel hieraan was dat na de overdracht de Nederlandse fiscus niet meer kon heffen over het pensioenkapitaal en België evenmin, omdat het pensioen niet in België was opgebouwd.

Op 24 december 2007 heeft het Hof van Beroep te Antwerpen al geconcludeerd dat de overdracht van het pensioenkapitaal een voor Belgische begrippen belastbare handeling was. Dit ondanks dat de polissen pas enkele jaren later tot uitkering overgingen. Het Hof van Cassatie heeft deze uitspraak nu bevestigd.

Hof van Cassatie 10 december 2010: sterfhuisbeding leidt niet tot heffing van successierechten

Een sterfhuisbeding is een clause welke in huwelijkse voorwaarden kan worden opgenomen, waarbij het gehele gemeenschappelijke vermogen wordt toebedeeld aan een van de met naam genoemde echtgenoten. Het wordt in de praktijk gehanteerd als duidelijk is wie van de beide echtgenoten als eerste zal komen te overlijden. Aan een sterfhuisbeding, ook wel finaal verrekenbeding geheten, is geen zogeheten overlevingsvoorwaarde gekoppeld. Dit in tegenstelling tot bij een verblijvingsbeding. Dit verschil maakt dat bij overgang ingevolge een verblijvingsbeding wel successierechten verschuldigd zijn en bij een overgang ingevolge een sterfhuisbeding niet. De Belgische fiscus heeft echter geprobeerd ook een verkrijging op basis van het sterfhuisbeding onder de heffing van successierechten te krijgen. In navolging van het Antwerpse Hof van Beroep heeft het Hof van Cassatie de Belgische administratie hierover in het ongelijk gesteld.

Hoge Raad 18 februari 2011: bijzondere compensatieregeling voor grensarbeiders is geen discriminatie naar nationaliteit

In het oude belastingverdrag tussen Nederland en België was de zogeheten grensarbeidersregeling opgenomen. Deze bepaalde dat arbeidsinkomsten van een grensarbeider, in afwijking van de hoofdregel, niet in het werkland (België) maar toch in het woonland (Nederland) belast waren. Hierdoor kon bijvoorbeeld hypotheekrente alsnog in Nederland in aftrek gebracht worden. Bij invoering van het huidige belastingverdrag is de grensarbeidersregeling vervallen en worden ook grensarbeiders voor hun arbeidsinkomsten in beginsel belast in het

werkland (België). Om grensarbeiders te compenseren voor de nadelen die als gevolg hiervan kunnen optreden, zijn er een tweetal compensatieregelingen gekomen, de algemene en de bijzondere. De eerste geldt in beginsel voor iedere grensarbeider, de tweede alleen voor een werknemer die tot 2003 viel onder de werking van de oude grensarbeidersregeling.

In deze zaak ging het om een Belgische inwoner van Nederland die in 2003 werkzaam was voor de Belgische overheid. Zij deed bij haar Nederlandse aangifte een beroep op beide compensatieregelingen. Volgens de Nederlandse belastingdienst kwam zij echter niet voor de bijzondere compensatieregeling in aanmerking, omdat haar inkomsten ook onder het oude verdrag al in haar werkland België belast waren, omdat zij als rijksambtenaar met Belgische nationaliteit onder een aparte regeling viel. Zowel de lagere rechters, de Europese Commissie als de Hoge Raad hebben zich gebogen over de vraag of deze belastingplichtige gediscrimineerd werd, omdat zij door haar nationaliteit niet voor de regeling in aanmerking komt. Ook de Hoge Raad heeft deze vraag nu negatief beantwoord.

Rechtbank Breda 7 februari 2011: recht op toepassing van de bijzondere compensatieregeling

Ook Rechtbank Breda heeft zich onlangs uitgelaten over de toepassing van de voornoemde bijzondere compensatieregeling. Voor deze regeling komt iemand in aanmerking als hij of zij (onder meer) op 31 december 2002 onder de grensarbeidersregeling viel en vervalt als je van werkgever verandert. In de onderhavige zaak was sprake van een zeevisser die als grensarbeider werkzaam was in België. Overeenkomstig de Belgische wetgeving worden met zeevissers slechts contracten afgesloten voor een bepaalde tijd, namelijk steeds voor de duur van een zeereis. Belanghebbende heeft in 2005 contracten gehad bij verschillende Belgische reders. Bij puur tekstuele uitleg zou belanghebbende zijn recht op toepassing van de bijzondere compensatieregeling dus verloren hebben na elke zeereis. Volgens de rechtbank doet een uitleg waarbij het recht op de bijzondere compensatieregeling pas verloren gaat na beëindiging van de werkzaamheden bij de eerste rederij, echter recht aan de intentie van de regeling. Waar is de feitelijke leiding van een vennootschap gelegen? Al vaker is in de nieuwsbrief aandacht besteed aan de vraag waar de feitelijke leiding van een vennootschap gevestigd is. Onlangs zijn weer een tweetal nieuwe uitspraken over verschenen: één van Rechtbank 's-Gravenhage 22 december 2010 en één van Hof 's-Hertogenbosch op 5 november 2010. In de eerste casus van Rechtbank 's-Gravenhage ging het om een beleggingsvennootschap, waarvan het statutaire bestuur sinds eind december 2001 door een trustkantoor op de Nederlandse Antillen werd uitgeoefend

Hoe is het ook weer? Volgens de nationale Nederlandse wet wordt naar omstandigheden beoordeeld waar een lichaam is gevestigd en wordt een vennootschap die naar Nederlands recht is opgericht, geacht in Nederland te zijn (blijven) gevestigd. De BRK (een soort van belastingverdrag tussen Nederland en de Nederlandse Antillen) bepaalt dat indien een vennootschap inwoner is van beide landen, zij geacht wordt gevestigd te zijn in het land waar zijn werkelijke leiding is gevestigd. In het algemeen is het daarbij zo dat de werkelijke leiding van een vennootschap berust bij zijn (statutair) bestuur en dat de vestigingsplaats overeenkomt met de plaats waar dit bestuur zijn leidinggevende taak uitoefent. Wanneer het echter aannemelijk is dat de werkelijke leiding door een ander wordt uitgeoefend dan dat bestuur, kan er aanleiding zijn als vestigingsplaats aan te merken de plaats van waaruit die ander de leiding uitoefent.

Dit laatste was volgens de rechtbank in deze situatie het geval, waarbij meer specifiek met “die ander” de aandeelhouder werd bedoeld. De Rechtbank overwoog daarbij dat alle belangrijke bestuursbeslissingen door de aandeelhouder zijn genomen. Als voorbeeld daarvoor worden genoemd de vermogensbeheersovereenkomst, die weliswaar met het trustkantoor is besproken en door het trustkantoor is ondertekend, maar door de aandeelhouder is uitonderhandeld. Bovendien bleek uit de statuten dat het trustkantoor niet bevoegd was om zelfstandig belangrijke bestuursbesluiten te nemen, zonder (voorafgaande) goedkeuring van de aandeelhouder.

In de casus voor Hof 's-Hertogenbosch ging het om een naar Nederlands recht opgerichte vennootschap, waarvan de aandeelhouder en bestuurder is verhuisd naar België. Tegelijkertijd is de zetel van de vennootschap verplaatst naar België. Hof 's-Hertogenbosch oordeelt in navolging van Rechtbank Breda dat de vennootschap inwoner was van België. Volgens het Hof zijn de kernbeslissingen met betrekking tot de vennootschap genomen in het huis van de aandeelhouder en bestuurder in België.

Hof 's-Hertogenbosch 14 januari 2011: Inwoner van België niet in Nederland belast voor oud regime lijfrente-uitkering

In de vorige nieuwsbrief ben ik ingegaan op de uitspraak van de Hoge Raad van 21 januari 2011 dat de afkoop van een pre-Brede Herwaarderingslijfrente niet belast was in Nederland. Naar nu is gebleken heeft Hof 's-Hertogenbosch een week eerder op 14 januari 2011 een uitspraak gedaan waarbij dezelfde problematiek van aan de orde kwam.

Ook hier ging het om een Nederlander, die op enig moment naar België is geëmigreerd en een lijfrenteverzekering heeft waarop het regime van voor de Brede Herwaarderung van toepassing is, een zogeheten oud regime lijfrentepolis. In tegenstelling tot het arrest van de Hoge Raad ging het echter niet om afkoop, maar om reguliere lijfrentetermijnen (uitkeringen). In navolging van Rechtbank Breda en de conclusie van Advocaat-generaal Niessen oordeelt Hof 's-Hertogenbosch dat de uitkeringen niet in Nederland belast kunnen worden.

Drs. Gunther Hoffmann FB

Bureau Belgische Zaken bezuinigt

Het Bureau voor Belgische Zaken (BBZ) te Breda informeert u over de sociale zekerheid als u in België gaat wonen, werken, studeren of ondernemen. Gaat u bijvoorbeeld in België wonen en blijft u werken in Nederland, dan kan dit invloed hebben op uw sociale verzekeringen zoals pensioen en ziektekosten.

Het regeerakkoord van VVD en CDA sprak over een krachtige, kleine en dienstverlenende overheid die minder kost, met minder ambtenaren, minder regels en minder bestuurders. Op 14 maart verscheen de “Taakstelling bezuiniging SZW”. De Sociale Verzekeringsbank (SVB), waar het BBZ een onderdeel van is, moet de komende vier jaar 26,4 miljoen euro bezuinigen. In de Taakstelling staat over het BBZ: “De verdere uitbreiding van de elektronische dienstverlening maakt het mogelijk de persoonlijke dienstverlening aan grensarbeiders via aparte bureaus (Belgische en Duitse zaken) te beëindigen. Wel blijft voorlichting via een bestaande specifieke website bestaan en kunnen eventuele resterende vragen via digitale dienstverlening aan de SVB gesteld worden. Overigens betreffen deze maatregelen niet alleen de dienstverlening door SVB, maar zal ook het UWV eenzelfde beweging maken.”

De persoonlijke dienstverlening van BBZ hield in een telefonisch spreekuur en gratis spreekuren op locatie zoals in Antwerpen, Turnhout, Eindhoven, Lommel, Maaseik, Hasselt en Maastricht.